

Brusel, 18.08.2022
C(2022) 6042 final

Vážený pane předsedo,

Komise by ráda poděkovala Senátu Parlamentu České republiky za jeho stanovisko k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o ochraně osob, které se podílejí na účasti veřejnosti, před zjevně neopodstatněnými nebo zneužívajícími soudními řízeními („strategickými žalobami proti účasti veřejnosti“), {COM(2022) 177 final}.

Komise vzala stanovisko Senátu České republiky náležitě na vědomí a ráda by uvedla následující vysvětlení.

Pokud jde o oblast působnosti, Komise by ráda zdůraznila, že široká oblast působnosti, jak je vyjádřena v navrhované směrnici, má zajistit, aby se ochrana vztahovala na všechny potenciální osoby, proti nimž se podávají strategické žaloby proti účasti veřejnosti, včetně sekundárních osob, a na všechny oblasti účasti ve veřejné diskusi. Není definována podle profesních kategorií (např. novináři), ale podle toho, zda se osoba podílela na úkonu účasti veřejnosti v záležitosti veřejného zájmu. Hlavními příjemci ochrany budou novináři a obránci lidských práv, neboť jsou hlavními osobami, vůči nimž jsou podávány strategické žaloby proti účasti veřejnosti, ale pokud jsou neopodstatněná nebo zneužívající soudní řízení vedena vůči jiným osobám, jako jsou akademičtí pracovníci, bloggeři nebo různé organizace, lze záruky uvedené ve směrnici aktivovat, pokud existuje souvislost s úkonem účasti veřejnosti v záležitosti veřejném zájmu.

Vyjasnění a upřesnění základních pojmů a oblasti působnosti navrhované směrnice je zajištěno definicí nejdůležitějších pojmů, jako je účast veřejnosti, záležitost veřejného zájmu a zneužívající soudní řízení proti účasti veřejnosti. Návrh zároveň poskytuje další pokyny, například tím, že uvádí demonstrativní seznam nejběžnějších ukazatelů zneužívání, jako je nepřiměřená, nepoměrná nebo neodůvodněná povaha nároku, koordinované právní kroky či několik právních kroků v téže věci či souvisejících věcech, zastrašování, obtěžování či vyhrožování s cílem umlčet oběť. To by mělo vnitrostátním soudům umožnit jednotným a harmonizovaným způsobem určit strategické žaloby proti účasti veřejnosti a zároveň zajistit flexibilitu, kterou vyžaduje analýza jednotlivých případů.

Pokud jde o definici pojmu „věci s mezinárodním prvkem“, která je uvedena v článku 4 návrhu, věc by byla považována za věc s mezinárodním prvkem, ledaže obě strany mají

*Pan Miloš Vystrčil
Předseda Senátu Parlamentu ČR
Valdštejnské náměstí 17/4
CZ – 118 01 PRAHA 1*

bydliště či sídlo ve stejném členském státě jako soud, kterému byla věc předložena, což naznačuje, že u dané věci se má za to, že je čistě vnitrostátní. Tato definice je v souladu s obecnými zásadami mezinárodního práva soukromého. Pro navrhovanou směrnici je charakteristická skutečnost, že i když obě strany řízení mají bydliště či sídlo ve stejném členském státě jako soud, kterému byla věc předložena, považuje se daná věc za věc s mezinárodním prvkem ve dvou dalších přesně definovaných situacích: a) konkrétní úkon účasti veřejnosti, který se týká dané záležitosti veřejného zájmu, je relevantní pro více než jeden členský stát. Patří sem například účast veřejnosti na akcích organizovaných orgány Unie, jako je účast na veřejných jednáních či výroky nebo činnosti týkající se záležitostí, jež jsou specifickým způsobem relevantní pro více než jeden členský stát, například přeshraniční znečištění nebo nařčení z praní peněz s možným přeshraničním zapojením; b) druhá situace, kdy by se daná věc měla považovat za věc s mezinárodním prvkem, je případ, kdy žalobce nebo přidružené subjekty zahájili – souběžně nebo v minulosti – soudní řízení proti stejným nebo přidruženým žalovaným v jiném členském státě. V obou případech má tato věc zjevně mezinárodní prvek, jak vyžaduje čl. 81 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Navrhovaná směrnice by zajistila flexibilitu při řízení procesních záruk, a tím i možnost přizpůsobit se vnitrostátnímu procesnímu právu na různých úrovních. Členské státy mohou především stanovit, že soud může přijmout opatření týkající se procesních záruk buď na návrh dotčené strany, nebo z vlastního podnětu. Pokud jde o zásah třetí strany, článek 7 navrhované směrnice nedefinuje pojem „formální strana“, který je upraven v souladu s kritérii stanovenými vnitrostátními právními předpisy. Členské státy jsou povinny pouze zajistit, aby soudy mohly povolit účast nevládních organizací, které chrání nebo podporují práva osob podílejících se na účasti veřejnosti, na řízení, neboť jsou nejvhodnější pro další podporu osob, proti nimž jsou podávány strategické žaloby proti účasti veřejnosti. Je zajištěna flexibilita, neboť tyto organizace se mohou účastnit řízení buď za účelem podpory žalovaného, nebo za účelem poskytnutí informací soudu, a členské státy upraví procesní požadavky na vedlejší účastenství v souladu s procesními pravidly svých vnitrostátních systémů.

Přerušení hlavního řízení má rovněž zajistit, aby během rozhodování o zamítnutí v rané fázi nebyla provedena žádná zbytečná a zatěžující procesní činnost. Cílem tohoto ustanovení je minimalizovat dopad zneužívajících soudních řízení jak na osoby, vůči nimž jsou podávány strategické žaloby proti účasti veřejnosti, tak na účinnost vnitrostátních soudních systémů.

Doufáme, že podaná vysvětlení jsou dostatečnou odpovědí na připomínky Senátu, a těšíme se na pokračování vzájemného politického dialogu.

S pozdravem

Margrethe Vestager
výkonná místopředsedkyně

Didier Reynders
člen Komise

